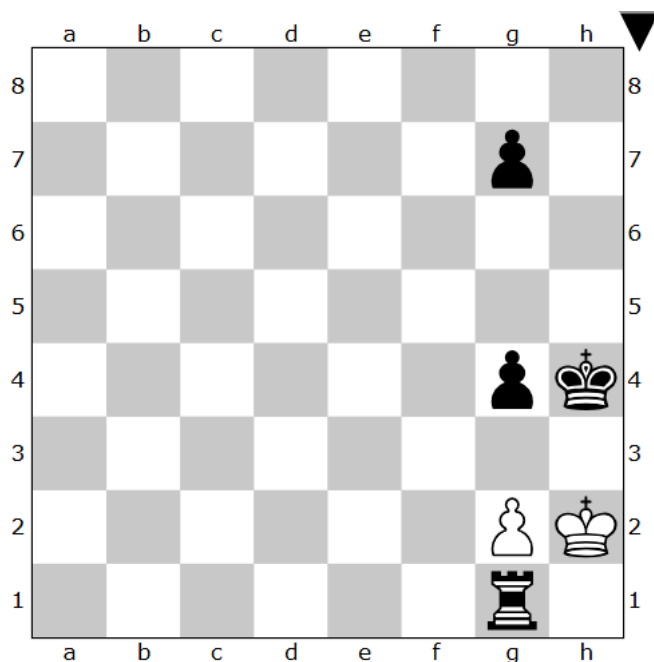

Επιτροπή Καλλιτεχνικού Σκακιού

h#5

(2+4)

Παίζουν πρώτα τα μαύρα. Συνεργάζονται με τα λευκά, έτσι ώστε η 5^η κίνηση του λευκού να κάνει Ματ στα μαύρα.

Αν κάποιοι καινούριοι αναγνώστες μας δεν έχουν γνωρίσει ακόμα τα βοηθητικά προβλήματα, ας ρίξουν μια ματιά στο Newsletter N° 9.

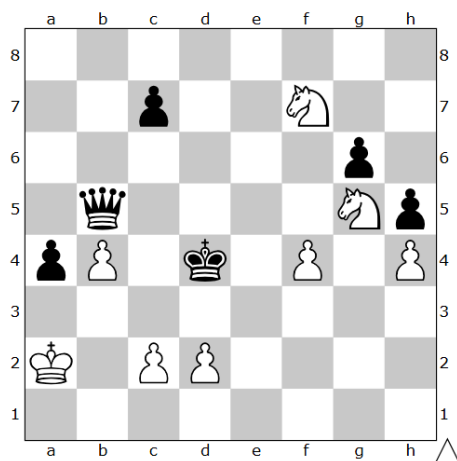
Δεν θα το μετανιώσουν!

[Βαθμός δυσκολίας 3/5]

Στο επόμενο link μπορείτε να βρείτε σε μορφή pdf όλα τα Newsletters της Επιτροπής Καλλιτεχνικού Σκακιού:

<https://drive.google.com/drive/folders/1G4uplB4ErSnnCWTG7R4u6reSJwcv8kEO?usp=sharing>

ΛΥΣΗ του προηγούμενου προβλήματος (NL N°32)

Τα λευκά κερδίζουν (+)

Μερικές κινήσεις ακριβείας των λευκών Ίππων και η μαύρη Βασίλισσα θα υποκύψει «τρυπημένη» από κάποιο «πιρούνι»:

1. ♞e6+ ♔c4

Έχαναν εύκολα τόσο το 1... ♔d5 2. ♞xc7+ και 3. ♞xb5, όσο και το 1... ♔e4 2. ♞fg5+! και θα ακολουθήσει 2... ♔f5 3. ♞d4+ ή 2... ♔d5 3. ♞xc7+.

2. ♞xc7! ♚b6!

Όλες οι άλλες επιλογές της Βασίλισσας (σε φαινομενικά ασφαλή τετράγωνα) οδηγούν σύντομα σε διπλά χτυπήματα. Αν 1... ♚b7 ή 1... ♚f5 τότε 2. ♞d6+, στις άλλες βαριάντες το 2. ♞e5+ αποφασίζει. Π.χ. 2... ♚b8 3. ♞e5+! ♔d4/♔xb4 4. ♞c6+ ή 2... ♚xb4 3. ♞e5+ ♔d4 4. c3+ (3... ♔c5 4. ♞d3+ ή ♞a6+). Η κίνηση 2... ♚b6! είναι αυτή που προβάλλει σαφώς την ισχυρότερη αντίσταση, καθώς απαιτεί από τα λευκά να βρουν την μοναδική νικηφόρα συνέχεια:

3. d3+ ♔d4! (αν 3... ♔xb4 ή 3... ♔c3 τότε 4. ♞d5+). Και τώρα;

4. ♞d8!!

Η κίνηση «όλα τα λεφτά!». Απειλεί 5. ♞de6+ ♔e3/♔c3 6. ♞d5+ (το 4... ♚f6 δεν αποτελεί άμυνα σε αυτό) και στις υπόλοιπες διαφυγές της Βασίλισσας το... σερβίτσιο με τα πιρούνια θα εμπλουτιστεί.

Δημιουργία του μεγάλου Γάλλου συνθέτη σπουδών **Henri RINCK** (1870-1952), 1^ο βραβείο στο “Bohemia” το **1906**.

Λύτες (και συνθέτες) στην Ολυμπιάδα

Μιας και είμαστε πάνω στην σκακιστική Ολυμπιάδα θα κάνουμε ένα σχετικό «καλλιτεχνικό» αφιέρωμα για ιστορίες και πρόσωπα.

Τα τελευταία 20 χρόνια όλο και περισσότεροι ισχυροί μαιτρ του ΟΤΒ ασχολούνται με την λύση σκακιστικών προβλημάτων, μερικοί μάλιστα ακόμα και με την σύνθεση. Κάποιοι από αυτούς είναι τόσο ισχυροί που φτάνουν να εκπροσωπούν την χώρα τους στις σκακιστικές Ολυμπιάδες. Και λύνουν και κοπανάνε, πάει να πει. Στο παρόν άρθρο θα δούμε ποιοι λύτες συμμετέχουν στην φετινή Ολυμπιάδα της Σαμαρκάνδης, αλλά θα θυμηθούμε και κάποιους από τους παλιότερους λύτες (και συνθέτες) που στελέχωσαν τις εθνικές ομάδες των χωρών τους και έφτασαν μάλιστα και μέχρι τα μετάλλια.

Στην 1^η σκακίερα της Μογγολίας θα καθίσει ο GM **Bilguun Sumiya** (φωτό). Θα είναι η πέμπτη Ολυμπιάδα του. Ο Sumiya έχει ανέβει πολύ στο καλλιτεχνικό σκάκι και πρόσφατα στο WCSC του Μαγδεμβούργου κατέκτησε και τον τίτλο του GM λύσης. Στα έλο λύσης είναι Νο 11 στον κόσμο με 2571.

Την Γεωργία βοηθάει από την 3^η σκακίερα ο νεαρός GM **Nikoloz Kacharava**. Είναι η δεύτερη Ολυμπιάδα του, αφού ήταν και στην Βουδαπέστη το '24. Στην λίστα των λυτών είναι Νο 21 με 2529 έλο.

Η τρίτη χαρακτηριστική περίπτωση είναι του δικού μας GM **Σταμάτη Κούρκουλου-Αρδίτη**. Θυμάμαι ακόμα την πρώτη φορά που ένας cool έφηβος με φουντωτό μαλλί, κάπου 14-15 χρονών, εμφανίστηκε με τον πατέρα του, τον μπουκανιέρο Νίκο, στους διαγωνισμούς λύσης. Έκτοτε ο Σταμάτης έχει ανέβει σε μεγάλα ύψη, τόσο στο ΟΤΒ όσο και στην λύση όπου έχει φτάσει στο Νο 45 (έλο 2381) και ανεβαίνει διαρκώς. Τον Αύγουστο στο Μαγδεμβούργο του απονεμήθηκε και επίσημα ο τίτλος του FM στην λύση κι έγινε έτσι ο 4^{ος} Έλληνας τιτλούχος σε αυτό το πεδίο. Και φυσικά ήταν συμπαίκτης μας και από τους βασικούς πρωταγωνιστές

της Εθνικής Ελλάδας στην λύση, όταν αυτή κατέκτησε το ασημένιο μετάλλιο στο Πανευρωπαϊκό του 2025. Αυτή θα είναι η τρίτη Ολυμπιάδα του Σταμάτη.

Στην αναπληρωματική σκακιέρα του Αζερμπαϊτζάν αγωνίζεται ο **Eltaj Safarli**. Δεν είναι πολύ φανατικός λύτης γι' αυτό και το εκεί έλο του παραμένει χαμηλό (1991), αλλά δεν παύει να είναι GM ο άνθρωπος. Στην 2^η σκακιέρα της Σλοβακίας θα κουνάει κομμάτια ο GM **Jergus Pechac**. Με το καλλιτεχνικό ασχολείται λίγο καιρό και το έλο του είναι 2155. Λύτη συναντάμε επίσης στην 2^η σκακιέρα της Βόρειας Μακεδονίας. Πρόκειται για τον 19χρονο FM **Anton Zlatkov**. Στην λύση όμως θέλει λίγο προπόνηση, το έλο του είναι μόλις 1863. Για την Ιαπωνία παίζει στην αναπληρωματική ο έμπειρος FM (και σε λύση και σε ΟΤΒ) **Kohei Yamada**. Θα είναι η τρίτη του Ολυμπιάδα.

Δυστυχώς, όπως και στο ΟΤΒ, έτσι και στο καλλιτεχνικό οι αριθμοί των γυναικών είναι μικρότεροι από αυτούς των ανδρών- ασφαλώς για τους ίδιους λόγους. Υπάρχει όμως μια λύτρια που είναι σταθερά μέλος της εθνικής της ομάδας, η Λετονή WGM **Laura Rogule**. Η βετεράνα σκακίστρια συμμετέχει συχνά σε διαγωνισμούς λύσης και έχει έλο λύτη 2083. Στο δε ΟΤΒ έχει συμμετάσχει σε όλες τις Ολυμπιάδες από το 2004 και μετά, αυτή θα είναι η ενδέκατη! Respect.

Αλλά δεν τελειώσαμε. Υπάρχουν και κάποιες ιδιόζουσες περιπτώσεις. Μία από αυτές είναι του πασίγνωστου Γάλλου σούπερ-GM **Maxime Vachier-Lagrave**. Είναι λύτης ο MVL; Όχι ακριβώς, ωστόσο πέρασε από τα λημέρια μας ένα φεγγάρι. Το 2012 στο Kobe της Ιαπωνίας γινόταν το WCSC. Τις ίδιες μέρες ο MVL ήταν καλεσμένος για να παίξει ένα ματς-επίδειξη σκακιού και go μαζί, με τον Ιάπωνα πρωταθλητή του go. Το ματς φυσικά ήρθε ισόπαλο, αφού ο καθένας κέρδισε στον τομέα του, αλλά την παρουσία του Γάλλου την εκμεταλλεύτηκε η χώρα του και του ζήτησε να συμμετέχει με την ευκαιρία στο WCSC! Το έκανε, αλλά μόνο την πρώτη από τις δύο μέρες. Μετά την κοπάνησε- μάλλον θα είχε κάνα τουρνουά (ή φοβήθηκε τα βοηθητικά και τα αντίστροφα). Εκείνη την πρώτη και μοναδική φορά λοιπόν έκανε 35/45 (έχασε 2/3 τριάρια). Τον αναφέρω γιατί είναι ο άνθρωπος με το ψηλότερο έλο που έχει ποτέ συμμετάσχει σε διαγωνισμό λύσης.

Μια άλλη ειδική περίπτωση είναι του Άγγλου GM **Luke McShane**. Κουνάει στην 4^η σκακιέρα της Αγγλίας και θα είναι η έβδομη Ολυμπιάδα του αισίως. Ο McShane έχει λύσει κι αυτός αλλά μόνο μία φορά, οπότε έχει βγάλει «half rating». Πρέπει να λύσει άλλη μία τουλάχιστον για να πάρει κανονικό rating λύσης. Το προσωρινό του πάντως είναι ικανοποιητικό: 2368. Αλλά και στην ελληνική ομάδα έχουμε άτομο με half rating. Μιλάμε

για την 4^η σκακίερα των γυναικών μας, την **Μαρία Τσάκωνα**. Μαρία σε περιμένουμε και σε άλλους διαγωνισμούς!

Μεγάλος είναι και ο αριθμός των λυτών που συμμετείχαν σε παλιότερες Ολυμπιάδες. Θα αναφέρουμε τα πιο χαρακτηριστικά παραδείγματα. Ο διάσημος GM **Pal Benko** ήταν σπουδαίος συνθέτης αλλά και λύτης. Όπως

είδατε και στο NL#30 έλυσε το 1984 στην Θεσσαλονίκη.

Δεν είχε ωστόσο την ευκαιρία να συμμετέχει σε αρκετούς διαγωνισμούς στην εποχή του. Στις Ολυμπιάδες όμως του έδωσε και κατάλαβε! Μία με την Ουγγαρία το '56 και άλλες 5 με τις ΗΠΑ του Fischer από το '62 μέχρι το '70. Η συγκομιδή του; Χάλκινο μετάλλιο με την εθνική Ουγγαρίας και δύο ασημένια μετάλλια με την

αμερικανική σημαία. Εδώ ο Μπένκο δείχνει ένα πρόβλημά του στην Πόλγκαρ και την μητέρα της Κλάρα.

Ο σπουδαίος Γιουγκοσλάβος FM **Milan Vukceвич** επίσης ήταν λύτης, μάλιστα έχει έρθει τρίτος σε WCSC. Αλλά και στην μοναδική του συμμετοχή σε Ολυμπιάδα, αυτή της Λειψίας του 1960 κέρδισε το χάλκινο μετάλλιο με την κραταιά τότε Γιουγκοσλαβία, πίσω από Σοβιετικούς και Αμερικάνους.

Ένας άλλος παλιός λύτης που συμμετείχε σε κάμποσες Ολυμπιάδες ήταν ο Άγγλος **David Friedgood**. Εκπροσώπησε τα χρώματα της Νότιας Αφρικής από το '64 μέχρι και το '74. Στην λύση είχε τον τίτλο του IM. Δυο Φινλανδοί έκαναν καριέρα και στο OTB και στην λύση: ο **Harri Hurme** (IM στην λύση και 3 Ολυμπιάδες από το '74 μέχρι το '80) και ο **Joose Norri** (FM στην λύση και 5 Ολυμπιάδες από το '88 μέχρι το '96).

Ο Γαλλομαροκινός IM **Abdelaziz Onkoud** συγκεντρώνει όλο το τριπλό πακέτο. Συμμετείχε με το Μαρόκο σε 3 Ολυμπιάδες από το 2000 μέχρι και το 2018. Πλέον ασχολείται με την λύση (είναι IM) αλλά και με την σύνθεση (είναι GM!).

Τα πιο μεγάλα ονόματα βέβαια έρχονται από την Αγγλία. Τον GM **John Nunn** τον ξέρουν και οι σκακιστικές πέτρες, έστω και μόνο από τα βιβλία του. Ήταν για πολλά χρόνια στο top-10 του κόσμου. Φυσικά είναι και GM

στην λύση έχοντας κερδίσει και 3 Παγκόσμιους τίτλους! Έχει πάρει μέρος σε 11 Ολυμπιάδες, μέχρι και 1998. Σε αυτές έχει κερδίσει ατομικά χρυσά στην σκακιέρα του, αλλά και 3 αργυρά και 2 χάλκινα ομαδικά μετάλλια. Συνεχίζει μέχρι σήμερα να κερδίζει παγκόσμιους τίτλους στους seniors. Ένας θρύλος! Φυσικά είναι και ο συγγραφέας του (εξαντλημένου πια) «**Solving in Style!**».

Από κοντά και ο άλλος καθηγητής μαθηματικών, ο GM **Jonathan Mestel**. Εξαιρετικά δραστήριος λύτης (GM), τον συναντάμε συχνά σε όλους τους διεθνείς διαγωνισμούς. Με την Αγγλία συμμετείχε σε 6 Ολυμπιάδες μέχρι το '88 και κέρδισε κι αυτός τα ίδια σχεδόν μετάλλια με τον φίλο του τον Nunn. Υπήρξε και ένας ακόμα σπουδαίος λύτης από την γηραιά Αλβιόνα, ο Σκωτσέζος GM **Colin McNab**. Δεν συμμετέχει πια σε διαγωνισμούς αλλά είναι IM στην λύση. Στις Ολυμπιάδες τίμησε για χρόνια τα γαλάζια χρώματα της γενέτειράς του Σκωτίας.

Στις νεότερες εποχές κι ένας Πολωνός λύτης βρέθηκε στην Εθνική του ομάδα. Πρόκειται για τον διάσημο GM **Kacper Piorun** (φωτό πάνω, από το ECSC της Αθήνας) που συμμετείχε στις Ολυμπιάδες του '18, του '22 και του '24. Ο Piorun είναι ένας ζωντανός θρύλος για το καλλιτεχνικό σκάκι αφού έχει κερδίσει 6 παγκόσμιους τίτλους λύσης από το 2011 μέχρι εδώ, αρκετούς Πανευρωπαϊκούς και αμέτρητα Παγκόσμια Πρωταθλήματα με την Πολωνία, ως συμπαίκτης του άλλου θρύλου Piotr Murdzia. Είναι το No 2 στον κόσμο με έλο λύσης 2762!

Σε Ολυμπιάδα έχει αγωνιστεί και ένας ακόμα αλήστου μνήμης λύτης. Τον είχαμε συναντήσει στο WCSC στην Οχρίδα το 2018, όπου μάλιστα έκανε την έκπληξη ως νεοφερμένος και βγήκε πέμπτος ανάμεσα στα θηρία. Ήταν 16 χρονών και ήταν ήδη GM στο OTB, οπότε δεν μας υποψίασε και πολύ η απόδοσή του, μόνο όσο πατάει ο ρινόκερος. Συζητούσαμε τότε

για τα νέα ταλέντα που έρχονται ορμητικά από το ΟΤΒ κτλ. Και πού να ξέραμε... Μιλάω λοιπόν για τον **Kirill Sevchenko**. Στην Οχρίδα έλυσε ως Ουκρανός, αλλά αργότερα συμμετείχε σε Ολυμπιάδα με την ομάδα της Ρουμανίας. Κι αυτά βέβαια μέχρι να τον πιάσουν στην Ισπανία με την γίδα στην πλάτη (ώρα: με το κινητό στην τουαλέτα). Άσε ρε μεγάλε, έτσι ξέρω να λύνω κι εγώ! Φέτος τον Οκτώβρη, νομίζω, λήγει η τριετής ποινή του, ελπίζω όμως να μην τον ξαναδούμε σε διαγωνισμούς λύσης. Κρατήστε τον στο ΟΤΒ, χάρισμά σας.

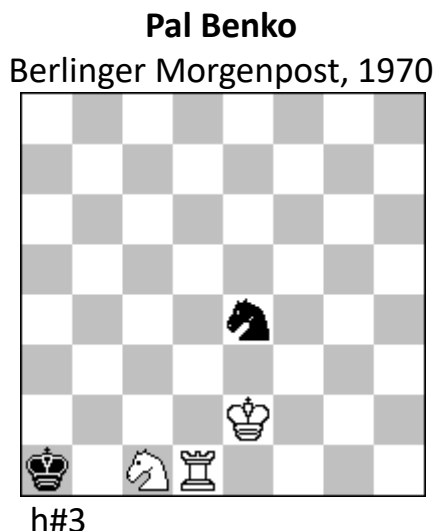
Υπήρξαν άλλοι Έλληνες λύτες που συμμετείχαν σε Ολυμπιάδα; Ασφαλώς! Τα αδέρφια **Μανώλης** και **Τάκης Πανταβός** αγαπούσαν πάντα την λύση και είχαν πάρει μέρος σε κάποιους διαγωνισμούς που οργάνωσε ο Τριαντάφυλλος Σιαπέρας, ενώ ο Τάκης και στον διαγωνισμό της Ολυμπιάδας του '84, όπως είδαμε στο προηγούμενο άρθρο. Και φυσικά υπήρξαν και οι δύο παίκτες των Ολυμπιακών μας ομάδων. Κρίμα που δεν συνέχισαν πιο ενεργά την λύση. Μια άλλη πιο σύγχρονη περίπτωση είναι αυτή του GM **Ευγένιου Ιωαννίδη** που λύνει τα τελευταία χρόνια, ενώ ήταν και στην Ολυμπιάδα του Τσενάι το '22.

Είχαμε όμως και τρεις ακόμα Έλληνες σε αυτή την κατηγορία, αλλά όχι λύτες, συνθέτες! Οι δύο πρώτοι ήταν εκ των πατριαρχών του καλλιτεχνικού σκακιού στην χώρα μας. Καταρχήν ο **Βύρωνας Ζάππας**, ο μοναδικός GM στην σύνθεση που είχε ποτέ η Ελλάδα. Αγωνίστηκε στην Ολυμπιάδα του '64 στο Tel Aviv, αλλά με τα χρώματα της Κύπρου (δείτε αφιέρωμα στο NL#18). Έπειτα ο **Τριαντάφυλλος Σιαπέρας**, συνθέτης παλαιόθεν, από τα χρόνια του Βελιγραδίου. Νομίζω ότι η λατρεία του για το καλλιτεχνικό σκάκι είναι πασίγνωστη (αφιέρωμα στο NL#17). Συμμετείχε σε τέσσερις Ολυμπιάδες από το '56 στην Μόσχα μέχρι και το '72 στα Σκόπια. Ο τρίτος ήταν ίσως το μεγαλύτερο ελληνικό συνθετικό ταλέντο, ο **Δημήτρης Καπράλος** (δείτε και NL#19). Συμμετείχε ως μέλος της ελληνικής ομάδας (αναπληρωματική σκακιέρα) στην Λειψία το '60 και στην Αβάνα το '66.

Και μιας και μιλήσαμε για συνθέτες, ας ολοκληρώσουμε με την αναφορά σε έναν ακόμα σκακιστή που συμμετέχει στην προσεχή Ολυμπιάδα. Ο νεαρός αυτός κύριος διαπιστώσαμε πρόσφατα ότι συνθέτει και προβλήματα, αφού έστειλε κάποια (συνεργασίας, μαζί με άλλους συμπατριώτες του) σε σχετικό διαγωνισμό του WCCC. Το ένα πρόβλημα μάλιστα πήρε και έπαινο! Αυτήν την περίοδο ωστόσο δεν θα συνθέτει αφού έχει σοβαρά καθήκοντα στην πρώτη σκακιέρα της χώρας του. Και η χώρα του έχει το πολύ σοβαρό καθήκον να υπερασπιστεί το χρυσό Ολυμπιακό της μετάλλιο!

Μιλάμε για την Ινδία, και χαιρετίζουμε το νέο συνθέτη σκακιστικών προβλημάτων **Rameshbabu Praggnanandhaa**!

Θα κλείσουμε με ένα πρόβλημα. Αν προσέξατε πιο πριν την φωτογραφία με τον Benko στο πατρικό της Τζούντιθ, το πρόβλημα που δείχνει είναι αυτό εδώ:

Μία λύση έχει το βοηθητικόύλι, θα την βρείτε μάλλον εύκολα.

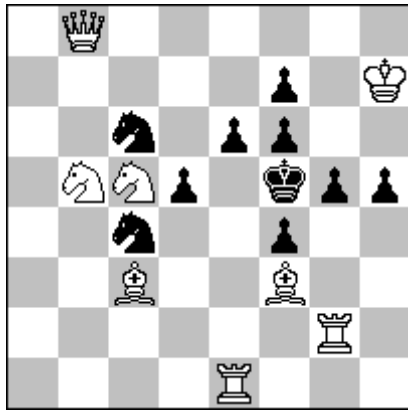
*[Το άρθρο γράφτηκε (κάπως παραλλαγμένο) για το νεότευκτο σάιτ **chess.gr**. Εκεί θα διατηρώ μόνιμη στήλη για όσο αντέχω ή για όσο με αντέχουν. Να με διαβάσετε για να μην με απολύσουν ☺ Π.Κ.]*

5^{ος} ιστορικός διαγωνισμός λύσης

Όπως ήδη ξέρετε συνήθως δεν μαρτυράμε από πριν ποιος διαγωνισμός είναι αυτός που έχουμε επιλέξει. Αλλά στον συγκεκριμένο θα κάνουμε μια εξαίρεση λόγω περίπτωσης, δηλαδή της εξελισσόμενης Ολυμπιάδας της Σαμαρκάνδης. Ο διαγωνισμός που θα βάλουμε σήμερα για λύση είναι από μια άλλη Ολυμπιάδα, εκείνη της Θεσσαλονίκης το 1988, άρα 38 χρόνια πριν. Υπάρχουν **7 προβλήματα** για λύση και έχετε μπόλικο χρόνο: **3 ολόκληρες ώρες**. Τα προβλήματα είναι όμορφα, αλλά μάλλον απαιτητικά, να είστε συγκεντρωμένοι.

Αξίζει σε αυτό το σημείο να υπογραμμίσουμε ότι τα προβλήματα και τα αποτελέσματα των διαγωνισμών των δύο Ολυμπιάδων της Ελλάδας, 1984 και 1988, θα είχαν χαθεί για πάντα αν δεν τα φυλούσε τόσα χρόνια ο Κώστας ο Πρέντος που μας τα παραχώρησε ευγενικά. Ένα μικρό αλλά σημαντικό κομμάτι ιστορίας του καλλιτεχνικού διασώθηκε χάρη σε αυτόν. Τον ευχαριστούμε θερμά! Τα υπόλοιπα στο επόμενο NL.

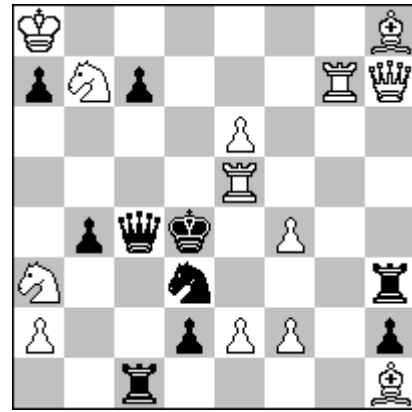
1.

#2

(8+10)

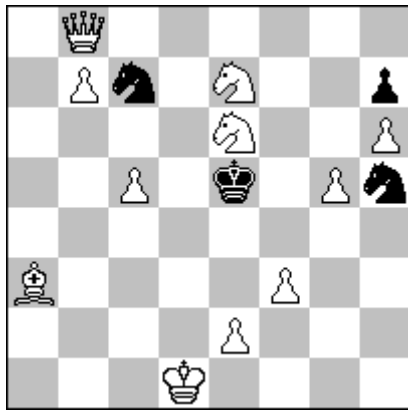
2.

#2

(13+10)

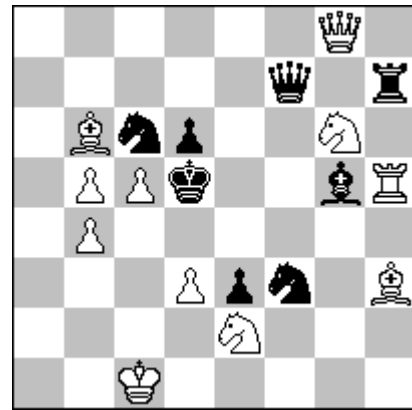
3.

#3

(11+4)

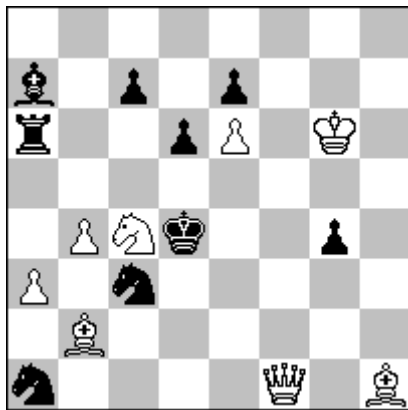
4.

#3

(11+8)

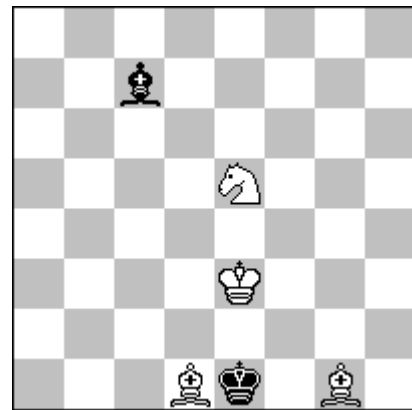
5.

#4

(8+9)

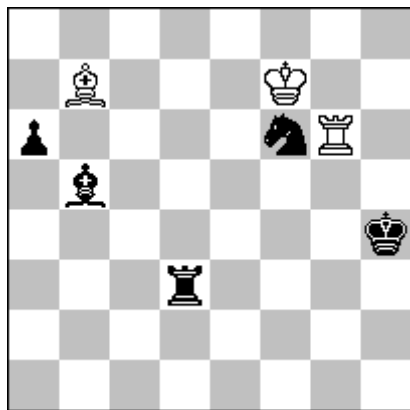
6.

Win

(4+2)

7.

Draw

(3+5)

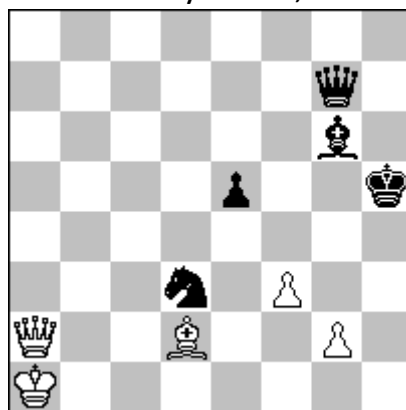
Συνθέτουν προβλήματα οι Παγκόσμιοι Πρωταθλητές;

Μέρος 5^ο: Μιχαήλ Μποτβίνικ

Ο Μιχαήλ Μποτβίνικ δεν ήταν απλά ο 6^{ος} ΠΠ και ο πρώτος με αμιγώς ρωσική υπηκοότητα, ήταν κυριολεκτικά ο Πατριάρχης του ρωσικού σκακιού, το ιερό τοτέμ του σοβιετικού μοντέλου «πνευματικής κυριαρχίας» και αργότερα ο δάσκαλος τριών μελλοντικών Παγκόσμιων Πρωταθλητών (Κασπάροβ, Κάρποβ, Κράμνικ)! Παιδί ευκατάστατων Εβραίων, έμαθε σκάκι πολύ νωρίς. Απ' ότι φαίνεται έφτιαξε και τις πρώτες του σπουδές πολύ νωρίς, πχ εδώ ήταν μόλις 14 ετών:

Sergey Kaminer & Mikhail Botvinnik

Shahmatny Listok, 1925

+

1.g4+ ♔h4 2.♙h6! ♚xh6 3.♚h2+ ♔g5 4.♚d2+! ♞f4 5.♚d8#

Ο άμοιρος ο Κάμινερ με τον οποίο συνέθεσαν μαζί αυτή την σπουδή ήταν πολύ στενός του φίλος παιδιόθεν και σημαντικός συνθέτης σπουδών

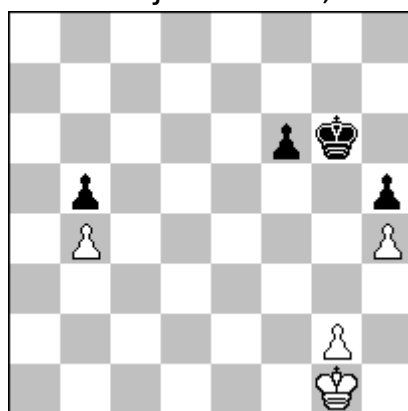
στην πορεία, με πολλά βραβεία. Ο Σεργκέι ήταν τρία χρόνια μεγαλύτερος αλλά είχαν παράλληλους βίους. Ο Μποτβίνικ έγινε ηλεκτρολόγος μηχανικός και ο Κάμινερ χημικός μηχανικός. «Όταν ο Σεργιόζα παίζει σκάκι πάντα ψάχνει μια σπουδή που δεν βρίσκεται εκεί» αστειευόταν ο ορθολογιστής Μιχαήλ.

Κατά την διάρκεια του Ρωσικού πρωταθλήματος του 1937 ένας αλλόφρων Κάμινερ επισκέφτηκε άξαφνα στο ξενοδοχείο των αγώνων τον κολλητό του Μποτβίνικ και του παρέδωσε ένα τετράδιο γεμάτο σπουδές, «για την περίπτωση που ο ίδιος πάθαινε κάτι». Μετά άνοιξε η γη και τον κατάπιε. Μαθεύτηκε ότι εκτελέστηκε το 1938, ως εχθρός του καθεστώτος. Εκείνες οι σπουδές δημοσιεύτηκαν το 1981. Ο Μποτβίνικ ένωσε θλίψη, ωστόσο παρέμεινε πάντα πιστός κομμουνιστής και καμάρι του Κόμματος. Μα τώρα πια συνέθετε μόνος του...

Mikhail Botvinnik

Sahmatnaja Chronika, 1945

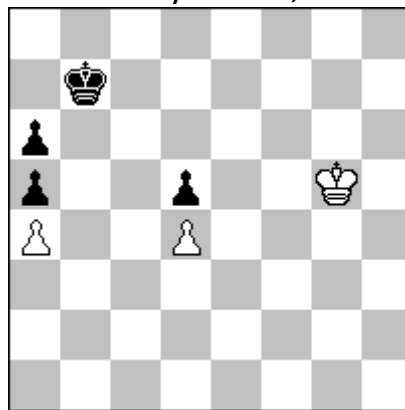

+

Τα φινάλε πιονιών, παρά το λιγοστό υλικό, απαιτούν ακρίβεια και βάθος στο μέτρημα, καθώς κάθε τέμπο γίνεται υπερπολύτιμο. **1.♔f2!** Οτιδήποτε άλλο χάνει για τον λευκό! **1...♔f5** (αν 1...f5 2.♔f3 ♔f6 3.♔f4)

2.♔f3! ♕e5 3.g4! Τώρα δημιουργεί ελεύθερο στην «h» στήλη, που θα είναι απομακρυσμένο. Προλαβαίνει ο μαύρος να σπρώξει το «f»; **3...hg4+ 4.♔xg4 ♕e4** (4...f5+ 5.♔f3 +-) **5.h5 f5+ 6.♔h3!** Αυτό είναι το κλειδί όλης της σπουδής. Ο λρ οπισθοχωρεί αλλά σε τετράγωνο που δεν θα δέχεται σαχ από το f πιόνι. **6.♔g3? ♕e3 7.h6 f4+ =. 6...f4 7.h6 f3 8.h7 f2 9.♔g2+-** Ο άσπρος βασιλιάς πετάχτηκε από την γωνία σαν πράκτορας της KGB. Η τεχνική του Μποτβίνικ στα φινάλε ήταν παροιμιώδης. Η μεταφορά της στις σπουδές του με βασιλιάδες και πιόνια απέφερε σημαντικά συνθετικά επιτεύγματα. Να ένα ακόμα:

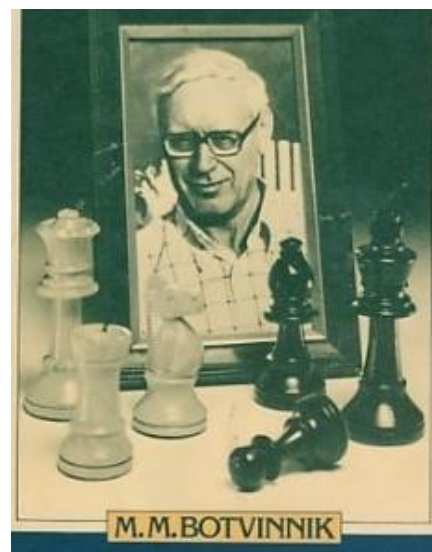
Mikhail Botvinnik
Shahmaty v SSSR, 1939

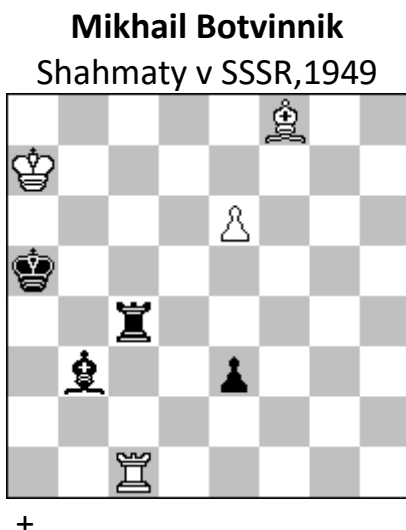
+

Ο ενεργητικός λευκός βασιλιάς περιμένουμε να κερδίσει, αλλά αυτό απαιτεί την απόλυτη ακρίβεια ενός Μποτβίνικ: **1.♔f5!** Το μόνο που θα οδηγήσει σε μακρινή οποζισιόν. Λάθος ήταν **1.♔g6? ♕c6!** ή **1.♔f6? ♕b6!** και είναι ο μαύρος που παίρνει την οποζισιόν. **1...♕b6** (1...♕c6 2.♔e6, 1...♕c7 2.♔e5) **2.♔f6! ♕b7 3.♔f7! ♕b8** (3...♕b6 4.♔e8! ♕c6 5.♔d8 κλπ) **4.♔e6 ♕c7 5.♔e7! ♕c6 6.♔d8 ♕d6 7.♔c8! ♕c6** (αν εδώ 7...♔e6 τότε 8.♔b7 ♔f5 9.♔c6 ♔e4 10.♔c5 +-) **8.♔b8 ♕b6 9.♔a8! +-** Θρίαμβος της οποζισιόν! Το a6 εμποδίζει τον μαύρο ♔ να την διατηρήσει. Ο λευκός βασιλιάς χρειάστηκε να φτάσει στην γωνία (!) για να σαρώσει από πίσω όλα τα μαύρα πιόνια.

Τα δυνατά σημεία του Μποτβίνικ είναι γνωστά. Επιστημονικά οργανωμένη προετοιμασία, εξαντλητική ανάλυση, στρατηγική κατανόηση σε βάθος, εντελώς

ελεγχόμενα ανοίγματα, άψογη τεχνική στο φινάλε. Ο ίδιος κάποτε παραδέχτηκε ότι η τακτική του όραση δεν ήταν καθόλου άξια για ΠΠ. Κι όμως ενίοτε εξαπέλυε τακτικές χιονοστιβάδες ή έφτιαχνε σπουδές σαν την επόμενη:

Το λευκό πιόνι είναι ένα τέρας, αλλά ο μαύρος έχει αμυντικά αποθέματα και ένα επίσης επικίνδυνο πιόνι.

1.e7! ♖e4 (1...♖xc1? 2.e8=♔ ♖c7+ 3.♔b8 ♖c3 4.♔e5+,+ -) **2.♖c5+ ♔a4**
3.♖f5! Αφού ο λευκός ανάγκασε τον μαύρο ♔ να πάει στην 4^η οριζόντια απειλεί τώρα να παίξει 4.♖f4 καρφώνοντας τον μαύρο ♖ και επιτρέποντας στο πιόνι να προαχθεί. Δεν ήταν όμως σωστή η πραγματοποίηση της ίδιας ιδέας με 3.♖g5 ή ♖h5, λόγω του απλού 3...♕f7=.

3...♖e6! (αν 3...e2 4.♖f4! e1=♔ 5.e8=♔+ με εύκολη νίκη). Και τώρα;

4.♖f6! Επιμένει στην θυσία για την απομάκρυνση (decoy) του πύργου.

4...♖e5 (4...♖e4 5.♖f4!) **5.♖f4+ ♔a5** (5...♕c4 6.♖xc4+ ♔b5 7.♖c8)

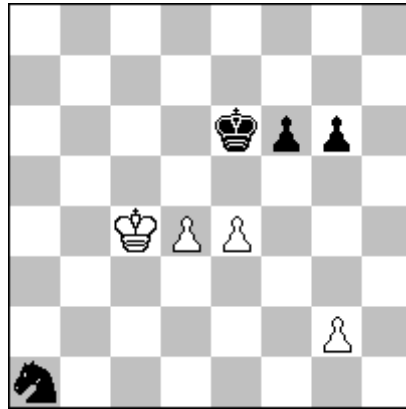
6.♖f5! Το ίδιο τακτικό μοτίβο στην 4^η, 5^η κ' 6^η οριζόντια! Ωραίο, έτσι;

6...♖xf5 7.e8=♔ και τα λευκά κερδίζουν πια εύκολα. Π.χ. 7...♖f7+ 8.♔b8 ♖f3 9.♔h5+, +-

Ο Μιχαήλ Μοϊσέγιεβιτς υπήρξε ατσάλινο σύμβολο της Σοβιετικής κυριαρχίας σε μια ψυχροπολεμική εποχή (πολλά παγωμένα πράγματα σε μια πρόταση μαζεμένα). Ίσως τα προβλήματα που συνέθετε αραιά και που, να ζέσταιναν λίγο την καρδιά του μεγάλου πρωταθλητή.

Mikhail Botvinnik

Ogoniok, 1952

=

Για να σωθεί εδώ ο λευκός πρέπει να εγκλωβίσει τον μαύρο ίππο, χωρίς ωστόσο να επιτρέψει την εξάλειψη των δικών του κεντρικών πιονιών. Αν δοκιμάσει το άμεσο 1.♔c3? τότε 1...f5! 2.exf5+ (2.d5+ ♔f6! 3.exf5 ♔xf5! 4.♔b2 ♔e5 5.♔xa1 ♔xd5 6.♔b2 ♔d4 7.♔c2 ♔e3 -+) 2...♔xf5 -+. Οι χειρισμοί του λευκού πρέπει να είναι χειρουργικοί: **1.d5+! ♔e5 2.♔c3 f5 3.d6!** Αυτή η απομάκρυνση πρέπει να γίνει ακριβώς τώρα. Ο λόγος; Να αναγκαστεί ο μαύρος να κόψει στο f5 με πiónι, κι όχι με τον βασιλιά. Γιατί; **3...♔xd6 4.exf5! gxf5 5.g4!** Να το γιατί! Το μαύρο πiónι φτάνει θέλοντας και μη στην 4^η οριζόντια όπου θα είναι ευάλωτο. Και ο ίππος; Αυτός δεν μας απασχολεί πια: **5...fxg4 6.♔d4! ♔e6 7.♔e4 ♘c2 8.♔f4 ♘e3 9.♔xe3=** Το πiónι σώθηκε αλλά δεν έχει πια σημασία επειδή είναι στην 4^η και ο λευκός βασιλιάς ελέγχει τα τετράγωνα μπροστά του: θεωρητική νούλα. Πολλά ρώσικα δεν ξέρουμε, αλλά... μπολσόγιε σπασίμπο, ταβάριτς!

Αντίο στον Γιώργο Μακρόπουλο

Η Επιτροπή Καλλιτεχνικού Σκακιού αποχαιρετά με θλίψη τον επίτιμο Πρόεδρο της ΕΣΟ και Αντιπρόεδρο της FIDE **Γιώργο Μακρόπουλο**. Ο

Μακρόπουλος υπήρξε 7 φορές πρωταθλητής Ελλάδας και για δεκαετίες πρόεδρος της ΕΣΟ και ισχυρός παράγοντας (ως Αντιπρόεδρος) της FIDE. Το αγωνιστικό και διοικητικό του αποτύπωμα στο ελληνικό και παγκόσμιο σκάκι παραμένει

ανεξίτηλο. Θερμά συλλυπητήρια στους οικείους του.

Prentos-60 JT και άλλα καλούδια

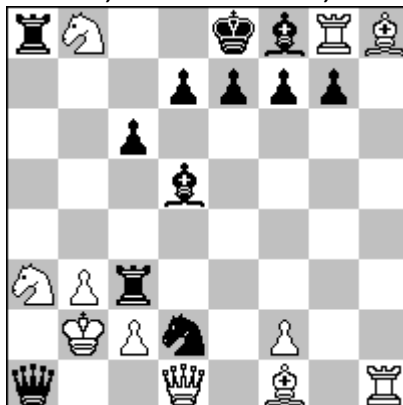
Οι συνθέτες είναι παράξενα πλάσματα. Έτσι, δεν συνηθίζουν να γιορτάζουν τις δεκαετίες τους με τούρτες. Αντί λοιπόν να ανάβουν κεριά (κάτι που θα τους κόστιζε περισσότερο από την τούρτα), οργανώνουν διαγωνισμούς σύνθεσης.

Δύο τέτοιοι εορταστικοί διαγωνισμοί έληξαν τον Αύγουστο. Γιόρταζαν τα 60χρονα των σπουδαίων συνθετών μας **Χάρη Φουγιαξή** και **Κώστα Πρέντου**. Τα αποτελέσματα του Fougiaxis-60 JT δεν τα έχουμε ακόμα, έχουν όμως βγει τα αρχικά αποτελέσματα του **Prentos-60 JT**. Ο συνθέτης ζητούσε το εξής θέμα: σε PG ή retro πρόβλημα ένα κομμάτι του λευκού A (όχι από προαγωγή) τρώγεται από ένα κομμάτι (κι όχι πιόνι) του μαύρου B. Μετά ένα λευκό πιόνι προάγεται στο ίδιο αυτό κομμάτι A. Στον διαγωνισμό συμμετείχαν 16 συνθέτες με 47 προβλήματα. Το 1^ο βραβείο κέρδισε ο Γερμανός C. Fieberg και ήταν αυτό εδώ:

Christoph Fieberg

1st Prize, Prentos-60 JT, 2026

PG 20.0

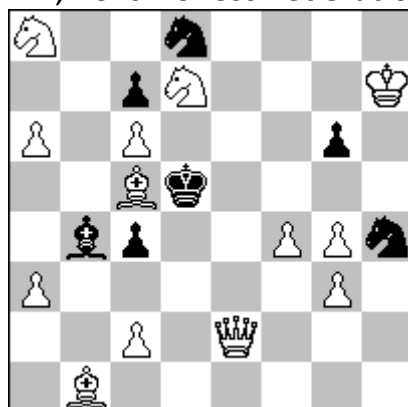
1.a4 ♘c6 2.a5 ♘d4 3.a6 ♘xe2 4.axb7 ♘xg1 5.b8=♘ ♘b7 6.g4 ♘d5 7.g5 c6 8.g6 ♔a5 9.gxh7 ♔xa1 10.hxg8=♖ ♖h3 11.b3 ♖c3 12.h4 a5 13.h5 a4 14.h6 a3 15.h7 a2 16.♘a3 ♔xc1 17.h8=♘ ♔xd2+ 18.♔xd2 ♘f3+ 19.♔c1 ♘d2 20.♔b2 a1=♔+

Όπως βλέπετε το πρόβλημα παρουσιάζει το θέμα 4 φορές και μάλιστα με μικτό AUW. Παρά τις μικρές του ατέλειες ένας μάλλον άξιος νικητής. Στον διαγωνισμό όμως είχαμε και ελληνικές συμμετοχές προς τιμήν του Κώστα. Από αυτές διακρίθηκαν 4 προβλήματα του **Θοδωρή Γιάκατη**, όλα με fairy συνθήκη, που πήραν 7^ο βραβείο, 6^η εύφημη μνεία, 2^ο και 7^ο έπαινο. Μπράβο Θοδωρή!

Ο ίδιος ο Πρέντος βέβαια δεν παραμένει αδρανής ούτε κι όταν κάνει τα μπάνια του στη Χαλκιδική. Σε ρωσικό διαγωνισμό (**Moskovsky Konkurs 2026**) με selfmates (κατηγορία >9 κινήσεις) πήρε **3^ο βραβείο!** Επιπλέον σε διαγωνισμό της Πολωνικής Ομοσπονδίας πήρε έναν **2^ο έπαινο** σε ένα τριάρι συνεργασίας, αυτό εδώ:

A.Tarnawiecki & K.Prentos

2nd Comm., Polish Chess Federation, 2025

#3

Μετά το έξυπνο κλειδί **1.a4!** ο λευκός απειλεί **2.♔e5+ ♔xc6 3.♘b8#**. Οι τρεις άμυνες των ελαφρών κομματιών του μαύρου που ελέγχουν το e5 μπλοκάρουν κρίσιμα τετράγωνα και επιτρέπουν αντίστοιχες θυσίες της λευκής ντάμας: α) **1...♘f3 2.♔e4+! ♔xe4 3.♘f6#**, β) **1...♘f7 2.♔e6+! ♔xe6 3.♘xc7#**, γ) **1...♘c3 2.♔xc4+! ♔xc4 3.♘a2#** ή εδώ **2...♔xc6 3.♘b8#**. Υπάρχει και η μη θεματική άμυνα δ) **1...♔xc6 2.♘b8+ ♔~ 3.♔e5#**. Νόστιμο.

Μίμδια...καλλιτεχνικά!

